

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning for Samnanger kommune

VEDTEKE AV KOMMUNESTYRET

30. juni 2016

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning for Samnanger kommune

Vedteke av kommunestyret 30.06.2016

REGLEMENT FOR FINANSFORVALTING

<u>1. Finansreglementet sitt verkeområde</u>	3
<u>1.1 Målet med reglementet</u>	3
<u>1.2 Kven reglementet gjeld for</u>	3
<u>2. Heimel og gyldigheit</u>	3
<u>2.1 Heimel</u>	3
<u>2.2 Gyldigheit</u>	3
<u>3. Forvalting og forvaltningstypar</u>	3
<u>4. Føremålet med kommunen si finansforvalting</u>	3
<u>5. Generelle rammer og avgrensingar</u>	4
<u>6. Forvalting av ledig likviditet og andre midlar avsett til driftsføremål</u>	4
<u>6.1. Innskot i bank</u>	5
<u>6.2. Part i pengemarknadsfond</u>	5
<u>6.3. Felles avgrensingar for plassering</u>	5
<u>6.4. Rapportering</u>	5
<u>7. Forvalting av gjeldsporteføljen til kommunen og andre finansieringsavtalar</u>	6
<u>7.1. Vedtak om opptak av lån</u>	6
<u>7.2. Val av låneinstrument</u>	7
<u>7.3. Tidspunkt for låneopptak</u>	7
<u>7.4. Konkurrerende tilbud</u>	7
<u>7.5. Val av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrument</u>	7
<u>7.6. Storleik på enkeltlån – spreing av låneopptak</u>	8
<u>7.7. Rapportering</u>	8
<u>8. Forvalting av kommunen sine langsiktige finansielle aktiva</u>	9
<u>8.1 Føremål</u>	9
<u>8.2 Investeringsrammer</u>	9
<u>8.3 Etske retningslinjer</u>	9
<u>9. Konstatning av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko</u>	10
<u>9.1 Konstatning av avvik</u>	10
<u>9.2 Risikovurderingar</u>	10
<u>9.3 Kvalitetssikring</u>	10

1. Finansreglementet sitt verkeområde

1.1 Målet med reglementet

Reglementet skal gje rammer og retningslinjer for finansforvaltninga til kommunen.

Reglementet er ei samla oversikt over dei rammer og avgrensingar som gjeld. Reglementet definerer kva for avkastings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midlar og midlar tiltenkt driftsføremål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

1.2 Kven reglementet gjeld for

Reglementet gjeld for Samnanger kommune.

2. Heimel og gyldigheit

2.1 Heimel

Dette reglementet er utarbeidd på bakgrunn av:

- Lov om kommunar og fylkeskommunar av 25. september 1992, § 52
- Føreskrift om finansforvaltning i kommunar og fylkeskommunar lovfesta av KRD 9. juni 2009 (FOR 2009-06-09 nr 635).
- Framlegg til ny føreskrift om finansforvaltning, gjeldane frå 01.01.2017

2.2 Gyldigheit

- Reglementet trer i kraft frå 1.juli 2016. Finansreglementet skal vedtakast minst ein gong i kvar kommunestyreperiode.
- Dette reglementet erstattar alle tidlegare reglar og instruksar som kommunestyret eller andre politiske organ har vedteke for finansforvaltninga i Samnanger kommune.

3. Forvaltning og forvaltningstypar

I samsvar med vedtaka i føreskrifta om finansforvaltning i kommunar og fylkeskommunar skal reglementet gjelda for forvaltninga av alle kommunen sine finansielle aktiva (plasseringar) og passiva (gjeld med renter). Med dette finansreglementet er det vedteke mål, strategiar og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midlar tiltenkt driftsføremål.
- Forvaltning av kommunen si gjeldsportefølje og andre finansieringsavtalar
- Plassering og forvaltning av kommunen sine langsiktige finansielle aktiva.

4. Føremålet med kommunen si finansforvaltning

Finansforvaltninga har som overordna mål å sikra ei *rimeleg avkastning* og *stabile og låge netto finansieringskostnader* for kommunen sine aktivitetar innanfor *definerte risikorammer*.

Dette freistar ein å oppnå ved følgjande delmål:

- Kommunen skal til ei kvar tid ha likviditet (inkludert trekkrettar) til å dekkja ”løpande forplikningar”.
- Plassert overskotslikviditet skal over tid gje ei god og konkurransedyktig avkastning innanfor definerte krav til likviditet og risiko og med omsyn til tidsperspektiv på plasseringane.
- Lånte midlar skal over tid gje så låge totalkostnadar som råd er innanfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko.
- Dersom kommunen har langsiktige finansielle aktiva, skal forvaltninga av desse gje ei god langsiktig avkastning til akseptabel risiko.

5. Generelle rammer og avgrensingar

- Kommunestyret skal sjølv gjennom fastsetjing av dette finansreglementet, ta stilling til kva som er tilfredsstillande avkastning og vesentleg finansiell risiko, jf. kommunelova §52.
- Reglementet skal byggja på kommunen sin eigen kunnskap om finansielle marknader og instrument.
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltninga, medrekna kva som vert halde for langsiktige finansielle aktiva. Rådmannen har ei sjølvpålagt plikt til å utgreia og leggja fram saker som vert rekna som prinsipielle for kommunestyret.
- Rådmannen skal til ei kvar tid vurdere om reglementet sine rammer og avgrensingar er eigna, og om desse på ein klar og tydeleg måte sikrar at kapitalforvaltninga vert utøvd forsvarleg i høve til dei risikoane kommunen er utsett for.
- Det er rådmannen sitt ansvar å inngå avtalar i samsvar med dette reglementet.
- Det kviler på rådmannen, med heimel i dette finansreglementet, å utarbeida nødvendige fullmakter/instruksar/rutinar for dei einskilde forvaltningsformer.
- Finansielle instrument og/eller produkt som ikkje er eksplisitt tillete å bruka gjennom dette reglementet, kan ikkje verta nytta i finansforvaltninga til kommunen.

Plassering av Samnanger kommune sine midlar i verdipapir, skal skje i samsvar med etiske kriteria. Kriteria er skildra under plassering av langsiktige finansielle aktiva, pkt 8.3. Så langt det er praktisk råd, skal desse etiske kriteria også gjelda for plasseringar i verdipapirfond.

Konkrete rammer for forvaltning både av kommunen sine midlar til driftsføremål (inkl. ledig likviditet), gjeldsporteføljen og langsiktige finansielle aktiva, vert i fortsetjinga omtala kvar for seg.

6. Forvaltning av ledig likviditet og andre midlar tiltenkt driftsføremål.

Kommunen sine midlar til driftsføremål (medrekna ledig likviditet) kan verta plasserte i bankinnskott, pengemarknadsfond og renteberande verdipapir med kort løpetid. Alle plasseringar skal verta gjort i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtaler for å ivareta det faste behovet for banktenester. Ved val av hovudbankforbindelse vert det reist krav om minimum internasjonal kredittrating A- eller tilsvarande kredittvurdering.

Driftslikviditeten til kommunen skal plasserast i hovudbanken til kommunen, eventuelt supplert med innskot i andre større spare- eller forretningsbankar med forvaltingskapital over NOK 3 mrd.

Ledig likviditet og andre midlar tiltenkt driftsføremål som overstig det som trengs til å dekkja kommunen sine faste forpliktingar dei nærmaste 3 månadane, kan verta plasserte etter følgjande retningslinjer:

6.1. Innskot i bank

For bankinnskot gjeld følgjande avgrensingar:

- a) Tidsbinding kan ikkje verta avtalt for ein periode på meir enn 3 år
- b) Eit enkelt innskot med tidsbinding kan ikkje utgjera meir enn NOK 5 mill

6.2. Delar i pengemarknadsfond

For plassering i pengemarknadsfond gjeld følgjande:

- a) Midlar kan berre verta plasserte i fond styrde av selskap med god breidde på verdipapirforvaltning og som inngår som del av ein godteken institusjon/finanskonsern.
- b) Ingen av fondet sine enkeltpapir skal ha lågare kredittrating enn BBB- ("investment grade"), eller dei skal vera vurderte av forvaltar til å ha minimum tilsvarande kredittkvalitet.
- c) Midlar kan ikkje verta plasserte i pengemarknadsfond som inneheld industriobligasjonar, ansvarlege lån eller fondsobligasjonar.
- d) Det skal ikkje vera avgrensingar på retten på uttak i fonda som vert nytta, og midlane skal alltid vere tilgjengelege på få dagar.
- e) Samla gjennomsnittleg løpetid for kreditten (kredittdurasjonen) i eit einskild pengemarknadsfond skal ikkje vera meir enn 1,5 år.

6.3. Felles plasseringsavgrensingar

- Kommunen sine samla innskot i bankar /kredittinstitusjonar (inkl. direkte eige av verdipapir utferda eller garantert av institusjonen) skal ikkje utgjera meir enn 2 % av institusjonen sin forvaltingskapital
- Kommunen sin eigardel i eit pengemarknadsfond skal ikkje utgjera meir enn 5 % av forvaltingskapitalen til fondet.

6.4. Rapportering

Rådmannen skal i samband med tertialrapportering per 30. april og per 31. august, leggja fram rapportar for kommunestyret som viser status for forvaltinga av ledig likviditet og andre midlar tiltenkt driftsføremål. Rapportering skal skje så snart som praktisk mogeleg. I tillegg skal rådmannen etter utgangen av året leggja fram ein rapport for kommunestyret som viser

utviklinga gjennom året og status ved utgangen av året. Ved behov skal rapportering skje oftare.

Rapportane skal ta utgangspunkt i følgjande tabell:

Tabell finansplassering

	31.12.201x-1		30.04.201x		31.08.201x		31.12.201x	
	Mill NOK	%	Mill NOK	%	Mill NOK	%	Mill NOK	%
Innskot i bank1 (driftskonto)								
Innskot i bank 2								
Innskot i bank (fondskonto)								
Pengemarknadsfond:								
Fond 1:								
Fond 2:								
Samla kortsiktig likviditet		100 %		100 %		100 %		100 %
	Mill NOK	Gevinst/tap	Mill NOK	Gevinst/tap	Mill NOK	Gevinst/tap	Mill NOK	Gevinst/tap
Aksjefond:								
Aksjar:								
Tidsinnskot	NOK ? mill		NOK ? mill		NOK ? mill		NOK ? mill	

Rapporten skal i tillegg opplysa om følgjande:

- Rådmannen sine kommentarar knytt til samansetting, rentevilkår/avkasting, vesentlege marknadsendringar og endring i risikoeksponering.
- Rådmannen si skildring og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet og ev. kva tiltak som vert sett i verk.

7. Forvaltning av kommunen sin gjeldsportefølje og andre finansieringsavtalar

7.1. Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fattar vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slike vedtak skal som minimum angje:

- Lånesum
- Nedbetalingstid

Med utgangspunkt i kommunestyret sitt vedtak skal det gjennomførast låneopptak, medrekna godkjenning av lånevilkår, etter dei retningsliner som er i dette reglementet, og i tråd med avgjerdene i Kommunelova sin § 50 om låneopptak. Forvaltning av kommunen sine innlån skal og skje etter desse retningsliner og i tråd med Kommunelova sin § 50 om låneopptak.

Det kan også verta teke opp lån til refinansiering av eksisterande gjeld. Det er ikkje høve til å ta opp kortsiktige lån med løpetid under eit år (sertifikatlån). Det er høve til å ta opp byggelån til finansiering av innvilga tilskot som vert utbetalt etter at prosjektet er ferdig.

Ordførar signerer på opptak av nye lån og på avtaler om rentebinding eller refinansiering av lån.

7.2. Val av låneinstrument

Det kan berre verta teke opp lån i norske kroner.

Lån kan takast opp som direkte lån i offentlege og private finansinstitusjonar, samt i livselskap. Lån kan takast opp som opne seriar (rammelån) og utan avdrag (bulletlån)

7.3. Tidspunkt for låneopptak

Låneopptaka skal verta vurderte opp mot trongen for likviditet, det vedtekne investeringsbudsjettet, forventingar om den framtidige renteutviklinga og generelle marknadstilhøve.

7.4. Konkurrerende tilbod

Låneopptaka skal ein freista å få gjennomført til dei beste vilkåra på marknaden. For låneopptak over 500 000 kroner skal det gjennomførast anbodskonkurrans. Dette kan gjerast ved at kommunen gjennomfører anbodskonkurrans om rammeavtale på lån, og inngår rammeavtale med 1-3 leverandørar. Rammeavtalen kan gjelda inntil 4 år. Ved låneopptak (avrop på rammeavtalen) skal det gjennomførast mini-anbodskonkurrans mellom leverandørane i rammeavtalen.

Ved opptak av lån i statsbank (f.eks etableringslån i Husbanken) kan ein vika frå dette prinsippet.

7.5. Val av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrument

Styringa av låneporteføljen skal skje ved å optimalisera låneopptak og rentebindingsperioden i høve til oppfatningar om renteutviklinga i framtida og innan eit akseptabelt risikonivå gitt eit overordna ynskje om førehandsvurdering og stabilitet i lånekostnadar.

Forvaltninga bør verta lagt opp med tanke på følgjande;

- a) Refinansieringsrisikoen skal verta redusert ved å spreia tidspunkt for renteregulering/forfall
- b) Minimum 30% av gjeldsporteføljen skal ha flytande rente (rentebinding kortare enn eitt år), minimum 20 % skal ha fast rente, medan 50 % skal verta vurdert ut i frå marknadssituasjonen.
- c) Den delen av gjeldsporteføljen som har fast rente, bør verta fordelt i 1 til 5 års segmentet på ein slik måte at kommunen får så låg refinansieringsrisiko som det er råd. Renta for einskild lån kan bindast for meir enn 5 år når dette er gunstig.

7.6. Storleik på enkelt lån – spreing av låneopptak

Forvaltninga vert lagt opp med tanke på følgjande:

- Låneporteføljen skal ha så få lån som råd er, likevel slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall vert avgrensa.
- Eit enkelt lån bør ikkje utgjera meir enn 25 % av kommunen sin samla gjeldsportefølje
- Under elles like tilhøve vil det vera tilrådeleg at kommunen fordeler låneopptaka på fleire lånegjevarar.

7.7. Rapportering

Rådmannen skal i samband med tertialrapportering per 30. april og per 31. august rapportera på status for gjeldsforvaltninga. Rapportering skal skje så snart som praktisk mogeleg. I tillegg skal rådmannen etter utgangen av året rapportera til kommunestyret med tanke på utviklinga gjennom året og status ved utgangen av året. Ved behov skal rapportering skje oftare.

Rapportane skal ta utgangspunkt i følgjande tabell:

Tabell lån og renteutgifter

	31.12.201x-1		30.04.201x		31.08.201x		31.12.201x	
	Mill NOK	%	Mill NOK	%	Mill NOK	%	Mill NOK	%
Lån med pt rente								
Lån med NIBOR basert rente								
Lån med fast rente								
Finansielle leasing								
Samla langsiktig gjeld		100 %		100 %		100 %		100 %
Tal løpande enkeltlån								
Største enkeltlån	NOK ? mill		NOK ? mill		NOK ? mill		NOK ? mill	
Rentevilkår:								
Bank 1:	flytande							
	fast							
Bank 2:	flytande							
	fast							

For gjeldsforvaltninga skal det i tillegg verta rapportert om følgjande:

- Opptak av nye lån i førre tertial
- Refinansiering av eldre lån i førre tertial
- Opplyse om verdi av lån som forfell og som må refinansierast innan 12 månader.
- Rådmannen sine kommentarar knytt til endring i risikoeksponering, attverande rentebinding og rentevilkår i høve til den økonomiske situasjonen til kommunen og situasjonen i lånemarknaden, samt føreståande finansierings-/refinansieringsbehov
- Rådmannen si skildring og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet og ev. kva tiltak som vert sett i verk .
- Avvik i forhold til budsjett.

8. Forvaltning av kommunen sine langsiktige finansielle aktiva

8.1 Føremål

Forvaltning av kommunen sine langsiktige finansielle aktiva har som føremål å sikra ei langsiktig avkastning. Det vert styrt etter ein rullerande investeringshorisont på 5 år, samstundes som ein søker ein rimeleg årleg bokført avkastning.

8.2 Investeringsrammer

Samnanger kommune har **ikkje** rammer for plassering av langsiktige finansielle aktiva.

Dersom kommunen på eit seinare tidspunkt har til mål å etablera forvaltning av langsiktige finansielle aktiva, vil dette finansreglement verta oppjustert med naudsynte og tilstrekkelege rammer og retningslinjer for ei slik forvaltning. Det endra finansreglement vil verta vedteke av kommunestyret før oppstart av forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

8.3 Ethiske retningslinjer

Dei etiske retningslinjene som til ei kvar tid er gjeldande for Statens Pensjonsfond Utland, skal vera retningsgjevande for Samnanger kommune si etiske handtering av kapitalforvaltninga.

Desse retningslinjene medfører mellom anna at selskap som produserer særleg inhumane våpen skal verta utelukka frå porteføljen. Vidare skal selskap verta utelukka dersom det er tydeleg uakseptabel risiko for at kommunen gjennom sine investeringar medverkar til:

- Grove eller systematiske krenkingar av menneskerettane, som til dømes drap, tortur, tap av fridom, tvangsarbeid, utnytting og annan utbytting av born
- Alvorlege krenkingar av individa sine rettar i krig eller konfliktsituasjonar, alvorleg miljøskade, grov korrupsjon og andre særleg grove brot på grunnleggjande etiske normer .

Samnanger kommune har ansvar for at samarbeidande forvaltarar er informert om både forvaltingsrammer og etiske retningslinjer i kommunen sitt reglement for finansforvaltning. Det er Samnanger kommune sitt mål at kapital ikkje vert plassert i selskap med ein uakseptabel etisk profil, og at det difor vert valt forvaltarar som tek omsyn til dei etiske sidene ved val av sine investeringar.

Dersom kommunen blir gjort merksam på at det hos ein forvaltar er plasseringar i selskap med ein uakseptabel etisk profil, skal dette verta teke opp til diskusjon med forvaltaren med tanke på at nemnde plasseringar vert avslutta, eller at kommunen trekkjer seg ut av det aktuelle produktet hos forvaltaren.

9. Konstatering av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko

9.1 Konstatering av avvik

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementet sine rammer, skal slikt avvik lukkast så raskt som mogeleg seinast innan utgangen av neste kvartal. Avviket slik det har kome fram, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket, dersom dette er større enn kr 1 mill, skal utan ugrunna opphald verta rapportert til kommunestyret saman med forslag til rutineendringar som vil redusera risikoen for slike avvik i framtida.

Dersom den konstaterte økonomiske konsekvensen av avviket er mindre enn kr 1 mill, kan slik rapportering venta til neste ordinære finansrapportering til kommunestyret.

9.2 Risikovurderingar

Det skal til kvar rapportering til kommunestyret verta gjort følgjande risikovurderingar, kvar for seg :

- Renterisikoen for plasseringar av ledig likviditet og andre midlar tiltenkt driftsføremål og gjeldsporteføljen sett i samanheng,
- Ei ”netto” gjeldsvurdering som viser renterisikoen til kommunen med tanke på rekneskapet, gjeve i NOK ved ein %-del generell endring i rentekurva.

9.3 Kvalitetssikring

Finansforskrifta pålegg kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finansreglementet legg rammer for ei finansforvaltning som er i tråd med kommunelova sine reglar og reglane i finansføreskrifta. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinane for vurdering og handtering av finansiell risiko, og rutinar for å avdekka avvik frå finansreglementet.

Rådmannen vert pålagt ansvaret for at slike eksterne vurderingar vert innhenta.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal skje ved kvar endring av reglementet, og før kommunestyret vedtek nytt og endra finansreglement. I denne samanheng skal det også verta rapportert om utført kvalitetssikring av rutinane.